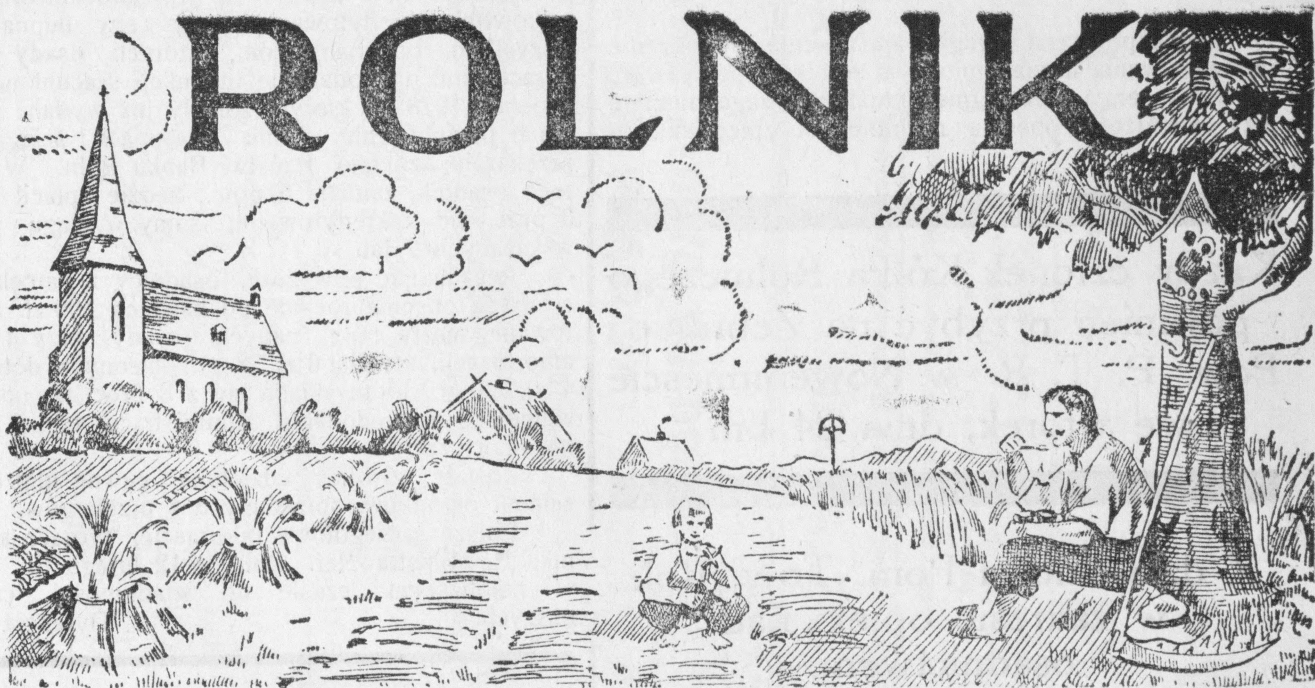

ROLNIK

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy“.

Rok V.

Nowemiasto, dnia 19 marca 1931.

Nr. 10

Ubezpieczenie społeczne, a kryzys w rolnictwie.

(Dokończenie).

W obecnym nader ciężkim położeniu rolnictwa naczelnym postulatem rolnictwa jest wydatne zmniejszenie ciężarów, ponoszonych przez rolnictwo na rzecz ubezpieczeń społecznych, a zwłaszcza na rzecz Kas Chorych i Ubezpieczalni Krajowej, co przy zasadniczym utrzymaniu instytucji ubezpieczeniowych, uznanych bezwzględnie za konieczne i pożyteczne, można będzie osiągnąć:

a) przez zmniejszenie wydatków na administrację, a również i zniesienie obowiązku odpisywania 10 proc. dochodów brutto na kapitał zapasowy;

b) przez ustalenie wysokości składek na podstawie rzeczywistych zarobków pracowników rolnych przy uwzględnieniu obecnych cen za produkty rolne, otrzymane przez producenta.

c) przez ponoszenie części świadczeń przez ubezpieczonego, a to w ten sposób, ażeby ubezpieczony sam wykupywał za małą zresztą opłatą karty leczenia kasowego, któryby pozatem otrzymywał honoraria z ogólnych funduszy Kasy.

d) przez zrewidowanie dotychczasowego systemu wypłacania ubezpieczonym części utraconego zarobku na skutek choroby przez ustanowienie, że obowiązek taki przejmują Kasy przy dłuższym trwaniu choroby — conajmniej jednego tygodnia.

Zmiana obowiązujących obecnie przepisów w kierunku urzeczywistnienia powyższych postulatów niewątpliwie przyczyniłaby się do poważniejszego zmniejszenia efektywnych składek na rzecz instytucji ubezpieczeniowych.

Poważniejszym jeszcze odciążeniem byłoby zupełne wyodrębnienie z działalności Kas Chorych udzielania zasiłków gotówkowych przez Kasy, pozostawiając im wyłącznie lecnicтво i oparcie udzielania

zasiłków na zasadach przymusowej indywidualnej oszczędności, jak to czyni wysunięty niedawno projekt Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu. Projekt ten łączy system ubezpieczeń z systemem oszczędności przymusowych w ten sposób, że potrącone z zarobku składki ubezpieczeniowe wpłaca się na przymusowo dla ubezpieczonego otwarte konto oszczędnościowe, z którego może ubezpieczony korzystać w razie przewidzianych w ustawie wypadków.

System ten szczególnie nadawałby się przy ubezpieczeniu na starość i na wypadek niezdolności do pracy (inwalidztwa) i został w projekcie Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu wysunięty na pierwszy plan.

Poważniejsze zmniejszenie składek ubezpieczeniowych dałoby się również osiągnąć przez komasację w jednej instytucji wszelkich rodzajów ubezpieczeń (na wypadek choroby, niezdolności do pracy i cd. nieszcześliwych wypadków), łącząc je z ubezpieczeniem na życie, przyczem jednak winny być uwzględnione specjalne warunki panujące na wsi, a tak odrębne od stosunków miejskich, ażeby wieś nie ponosiła żadnych ciężarów na robotników miejskich. Łatwość korzystania przez pracowników miejskich z urzędów socjalnych, mniej higieniczne warunki w mieście niż na wsi, wynagrodzenie robotników przemysłowych wyłącznie gotówkowe, mniejsza stałość jego zatrudnienia, większe niebezpieczeństwo utraty zdolności do pracy itd. wymagają odrębnego traktowania ubezpieczeń robotnika przemysłowego i rolnego i odrębnego z powodu odmiennych warunków ekonomicznych unormowania stawek ubezpieczeniowych dla robotnika rolnego.

W końcu należy zwrócić uwagę na jeden jeszcze postulat wysuwany częstokrotnie przez rolnictwo, a mianowicie: nagromadzone w zakładach ubezpieczeniowych fundusze winny być lokowane w listach zastawnych takich instytucji kredytowych, które udzielają kredytu rolniczego, aby w ten sposób, chociaż w części, ściągane z rolnictwa fundusze powrócić mogły

jako kapitał obrotowy i inwestycyjny do warsztatów rolnych.

Luźne powyższe uwagi mają na celu pobudzenie zainteresowania uświadomionych rolników powyższem nader ważnym i niezmiernie aktualnym zagadnieniem przy zamierzonej obecnie reformie ubezpieczeń społecznych.

**Każdy członek Kółka Rolniczego
powinien przybyć na Zebranie
Pow. P. T. R. w Nowemmieście
we wtorek, dnia 24 bm.**

Z działalności Pom. Tow. Rol. w zakresie opieki nad osadnictwem.

Podajemy do wiadomości członków naszych osadników z parcelacji, że w dniu 15 kwietnia ub. r. zwróciliśmy się do P. Ministra Reform Rolnych z memorjałem, przedstawiając konieczność w związku z wyłaniającym się kryzysem w rolnictwie wydania zarządzeń, zmierzających do utrzymania osadnictwa na Pomorzu, którego stan gospodarczy zaczynał budzić coraz większe obawy.

Nasze postulaty, które znalazły całkowite poparcie u p. Prezesa Okręg. Urzędu Ziemińskiego w Grudziądzu i przekładane były p. Min. Ref. Roln. osobiście przez Prezesa PTR. p. Jana Donimirskiego, były następujące: a) obniżenie oprocentowania od zakredytowanej sumy długu, ciężącej na osadach u polskiej parcelacji, b) skasowanie pobierania jednego procentu rocznie dodatku admin. na rzecz Państw. Banku Roln. c) udzielenie osadnikom 5 ulgowych lat, wolnych od płacenia rat, celem umożliwienia im normalnego zagospodarowania się i doprowadzenia swych warsztatów do odpowiedniej rentowności. Poza tem, stojąc ciągle na stanowisku konieczności zmiany instrukcji szacunkowej osad w kierunku obniżenia norm szacunkowych gruntów, czyniliśmy starania o spowodowanie rewizji szacunków osad, których grunta zostały wycenione na podstawie cen rynkowych w okresie, gdy ceny ziemi były wysokie.

W rezultacie Min. Ref. Roln., uwzględniając nadzwyczaj ciężką sytuację gospodarczą osadników z parcelacji, zarządziło na początek obniżenie wysokości pobieranego dodatku administracyjnego na rzecz Państw. Banku Roln., zniżając takowy z 1 proc. na 0,6 proc., co zostało uskutecznione w końcu roku ubiegłego. Następnie Min. zarządziło powołać przy Okr. Urz. Ziemińskim w Grudziądzu Komisję Opiniodawczą dla rewizji szacunków osad, do której Pom. Tow. Roln. delegowało swego przedstawiciela w osobie osadnika p. Głódka z Kręgu, pow. starogardzki, członka Zarządu Pow. PTR. na pow. starogardzki.

Komisja zaczęła urzędowanie w ostatnim kwartale roku i przeprowadza rewizję szacunków osad, na które jeszcze przewłaszczenie nie zostało udzielone. Składać wnioski o obniżenie szacunków mogą nabywcy osad, których szacunek jeszcze się nie uprawomocnił.

Ostatnio został wydany przez P. Ministra Reform Rolnych okólnik z 12 lutego rb., który obniża o 2 proc. w stosunku rocznym na przeciąg dwóch lat,

poczynając od 1 lipca 1930 r., oprocentowanie od całkowitej zakredytowanej reszty ceny kupna osady wszystkim tym nabywcom, których osady zostały oszacowane na podstawie instrukcji szacunkowej z 29 kwietnia 1928 r. i którym zostały już wydane orzeczenia o przeniesieniu tytułu własności i ściąganie rat przekazane zostało Państw. Banku Roln. W wyniku tego osadnik, zamiast 5 proc., będzie płacił rocznie 3 proc. od zakredytowanej sumy w ciągu powyżej wskazanych 2 lat.

Reasumując powyższe, osadnicy z parcelacji płacić będą obecnie rocznie od każdego 100 zł. zakredytowanej reszty ceny nabycia osady, przy 41 letniej amortyzacji, zamiast 6 zł 78 gr., płaconych dotychczas, 4 zł. 38 gr., które składa się z 3 proc. na oprocentowanie 0,6 proc. dodatku administracyjnego 0,78 proc na amortyzację.

Zostały również udzielone pewne ulgi dla właścicieli ośrodków, sprzedanych z przetargów.

Dalsze szczegółowe informacje, tyczące się okólnika P. Ministra Ref. Roln. z 12 lutego rb., podamy w najbliższym czasie do wiadomości członków naszych.

Dyrekcja PTR.

KOMUNIKATY

Kukurydza.

Jeszcze kilka paczek 100 gr. kukurydzy. Wczesna Bydgoska. I odsiew po cenie 1 zł. za paczkę ma do oddania Instruktorjat i Sekr. Pow. PTR. w Nowemmieście.

Zwracamy uwagę członków Kółek Roln. na artykuł p. Wacława Dykiera, umieszczony w nr. 9 i 10 „Kłosów“ pod nagłówkiem „Drogi wyjścia“, gdzie autor szeroko omawia kryzys w rolnictwie. Podany artykuł powinni członkowie Kółek Roln. przedyskutować na zebraniach Kółek Roln.

Instr. i Sekr. Pow. PTR.

Państwowy Bank Rolny komunikuje nam, że otrzymał do rozporządzenia przydział zł. 20.000 na zakup drzewek owocowych.

Kredyt ten będzie udzielany do dnia 1 lipca 1931 na warunkach poprzedniego sezonu, tj. na okres trzy letni przy spłacie w 4 półrocznych ratach przy płatności pierwszej raty po 1 i pół roku.

Zalecamy Kółkom Roln. spieszne korzystanie z kredytu, dopóki takowy nie zostanie wyczerpany.

Instr. i Sekr. Pow. PTR.

Instr. i Sekr. Pow. PTR. wskaże zainteresowanym 11-miesięcznego knura rasy angielskiej, pochodzenia od zarodowej świni konkursowej, po zarodowym knurze tejsze rasy. Knur jest do nabycia po umiarkowanej cenie.

Sprawozdania roczne.

Jeszcze nie otrzymaliśmy od kilku Kółek Roln. sprawozdań rocznych. Upraszamy o bezwzględne spieszne nadesłanie takowych, aby nie hamować działalności Tow. Roln.

Instr. i Sekr. Pom. PTR.

Uczestnikom Sekcyj Konkursowych,

otrzymującym Kursy Przysposobienia Rolniczego im. Stan. Staszica, komunikujemy, że przesłane zostały na nasze ręce dalsze 4 wykłady.

Wykłady te prosimy jak najprędzej podjąć w Instr. i Sekr. Pow. PTR. Dalsze wykłady otrzymywać będą zainteresowani konkursiści wprost z Warszawy.

Instr. i Sekr. Pow. PTR.

Do PP. Patronów i Przodowników Sekcji Przesposobienia Rolniczego PTR. w pow. brodnickim, działowskim, lubawskim i wąbrzeskim.

Niniejszem podajemy do wiadomości, że w dniu 23 i 24 marca odbędzie się w Brodnicy 2-dniowy kurs dla przodowników i przodowniczek Sekcji Przesposobienia Rolniczego PTR. z powiatów: brodnickiego, działowskiego, lubawskiego i wąbrzeskiego.

Na kursie wygłoszone będą następujące wykłady:

A) w I-y m dniu kursów:

- I godz. Znaczenie akcji Przesposobienia Rolniczego
- II „ Obowiązki przodowników Sekcji Przysp. Roln.
- III „ Ogólne zasady hodowli inwentarza domowego
- IV „ Ogólne zasady uprawy roli i roślin
- V „ Co i jak czytać.

B) w II-im dniu kursów:

Podział uczestników kursów na Sekcje hodowlaną i uprawną. W Sekcji hodowlanej:

- I i II godz. Wychów świń i tucz świń
- III i IV „ Wychów królików i wychów drobiu

W Sekcji uprawowej:

- I i II godz. Uprawa roślin zbożowych
- III i IV „ Uprawa okopowych i warzyw

V „ (dla wszystkich uczestników kursów). Jak prowadzić dzienniczek.

Wszyscy przodownicy i przodowniczki obowiązani są bezwzględnie przybyć na kurs. Uczestnicy kursu otrzymają bezpłatnie kwatery, koszty przejazdu 4 klasą do Brodnicy i z powrotem, ewtl. autobusu oraz 5 zł dziennej diety. Wyplata uskutenchniana będzie na miejscu po ukończeniu kursu.

O lokalu, gdzie kurs będzie się odbywał, wywieszane będą ogłoszenia na stacji w Brodnicy i w biurze Instruktorjatu i Sekretarjatu Powiatowego Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego w Zamku.

Kurs rozpocznie się o godz. 11-tej rano.

Nienormalne stosunki, panujące w dziedzinie ubezpieczeń socjalnych w rolnictwie Pomorza i Wielkopolski powodowały, że od szeregu lat organizacje rolnicze wysuwały natarczywie postulaty do czynników miarodajnych o konieczności sanowania tych stosunków, bądź to żądając nowelizacji obowiązującej ustawy w tym kierunku, bądź wydania zarządzeń ministerjalnych, któreby usprawniły działalność tych instytucyj w kierunku obniżenia nadmiernych ciężarów z tego tytułu.

Ciężary te uwydatniły się szczególnie w bież. okresie, gdy kryzys doszedł do rozmiarów zagrażających bytowi rolnictwa.

Ostatnie posunięcie Okr. Urz. Ubezp. w Poznaniu, które w lipcu ub. roku podmościło całkiem niesłusznie budżet robotników rolnych i tem samem zaszeregowało różne kategorie robotników rolnych do wyższych klas w Kasach Chorych i Ubezp. Krajowe, podwyższając temże składki na rzecz tych instytucyj ubezpieczeniowych spowodowało kategoriyczny sprzeciw wszystkich organizacyj rolniczych, w tej liczbie Pom. Tow. Roln., Pom. Komisji Pracy z Nacz. Org. Zjedn. Przem. i Roln. Zach. Polski na czele.

Dłuższa zwłoka w obniżeniu tego niesłusznego wymiaru składek wywołała u rolników masowe protesty i skargi do władz centralnych i lokalnych i bezustanne starania Nacz. Org. Zach. Polski w kierunku ich obniżenia, w rezultacie czego na zarządzenie Min. Pracy i Op. Sp. Okręgowy Urząd Ubezpieczeń w Poznaniu okólnikiem Nr. 17/31 P. z dn. 28 II. rb. L. D. 1817/31 obniżył budżet robotników rolnych z ważnością od 1. stycznia rb. wstecz, tak, że poszczególne kategorie robotników rolnych zaszeregowani zostaną

od tego terminu o jedną grupę zarobkową niżej w Kasach Chorych oraz w Ubezp. Krajowej i tem samem obniżają się składki do tych instytucyj.

Spowodowane tem przeseregowaniem do niższych grup zarobkowych różnice składek będą zaliczone na poczet zaległości wzgl. potrącone przy składkach za marzec r. b.

Natomiast sprawa unormowania płatności zaległych do 1 stycznia rb. składek instytucyj ubezp. od rolnictwa pomorskiego, nie znajduje jeszcze załatwienia przez Min. Pracy i Op. Sp.

Wobec ciężkiego kryzysu organizacje rolnicze wystawiają postulaty i stoją na stanowisku konieczności rozłożenia płatności na okres pięcioletni i zanułowania kar za zwłokę do dnia 1 stycznia rb., motywując powstanie tych dużych zaległości niemożnością opłaty w swoim czasie wymierzonych niesłusznie wysokich składek.

W dalszym ciągu organizacje rolnicze przedstawiły Min. Pracy i Op. Sp. konieczność wydania doraźnych zarządzeń, mających na celu unormowanie i sanację działalności instytucyj ubezpieczeniowych w kierunku wydatnego obniżenia świadczeń socjalnych w rolnictwie.

Dyrekcja PTR.

W sprawie pożyczek, udzielanych przez „Hacego” Hypoteken-Credit-Genossenschaft — Gdańsk Hansaplatz 26

Podajemy, że wspomniane przedsiębiorstwo kredytowe w formie spółdzielni, mające swą siedzibę w Gdańsku, jest w rękach niemieckich, jak świadczy o tem sama nazwa, przesyłane formularze w języku niemieckim itd. Nie wchodząc zresztą w to, uważa się za wskazane podać, na jakich podstawach przedsiębiorstwo to jest oparte, pozostawiając ocenę stosowanych przez nie metod działania zainteresowanym.

Na wstępie należy podnieść, że firma „Hacego” i inne działają na podobnych zasadach, zawdzięczają swe istnienie obecnej nędzy mieszkaniowej. W ich działalności niema nic karygodnego, przyczem poniekąd swe zadanie spełniają, gdyż w obecnych ciężkich czasach kredytowych, o ile Zarząd pracuje sumiennie i uczciwie, nikt swych pieniędzy stracić nie może, a w licznych wypadkach korzystnych potrzebujący pożyczki otrzymują. Jednakże w innych wypadkach niekorzystnych członek musi czekać długie lata na spodziewaną pomoc kredytową, przyczem traci jedynie odsetki od włożonego kapitału.

Cała sprawa polega na następującej prostej rachunkowej, która najlepiej zilustruje przykład cyfrowy: Jeśli 20 osób znacznie oszczędzać po 1000 zł rocznie, to po upływie lat 20-tu każdy z nich będzie miał złożonych 20.000 zł i wtenczas będzie mógł przystąpić do budowy własnego domu. Jeżeli natomiast 20 osób zaczynają oszczędzać wspólnie, natenczas już po upływie jednego roku będą mieli do dyspozycji 20.000 zł i jeden z nich już po roku może otrzymać kwotę 20.000 zł i przystąpić do budowy własnego domu. Po upływie drugiego roku może otrzymać drugi członek pożyczkę w tej samej wysokości i t. d. aż po 20 latach ostatni z nich otrzyma złożone przez siebie 20.000 zł, przyczem przypadają jednak dla niego odsetki. Tak się przedstawia sprawa, o ile liczba członków w przedstawionym okresie 20-letnim się nie powiększy. Szanse jednak dla pierwszych założycieli i członków są znacznie większe, jeżeli założona spółka zwerbujecie nowych członków, wtenczas bowiem szanse dawniejszych członków znacznie się zwiększą na niekorzyść naturalnie nowowstępujących, dla których widoki otrzymania rychłej pożyczki znowu się poprawią z chwilą zwerbowania dalszych członków. Z tych to względów zrzeszenia, działające na zasadach podobnych, rozwijają dużą propagandę w kierunku zdobywania nowych członków.

W praktyce zatem przedstawia się sprawa w ten sposób, że jedynie wybrańcy losu utrzymują pożyczki w pierwszych latach na warunkach korzystnych, bo bezprocentowo, natomiast ostatni członek otrzyma po latach 20 jedynie własne swoje pieniądze, zebrane w ciągu lat bez procentu, przyczem na domiar on musi płać pewien procent od swoich pieniędzy na pokrycie kosztów utrzymania przedsiębiorstwa.

Nie zaprzecza się, że spółdzielnie budowlane, o ileby dawały możliwość uzyskania pożyczki w okresie lat 5—8, przy odpowiedn. oprocentowaniu udzielonych pożyczek, przy zapewnionej dużej ilości członków i unormowaniu udziałów w większych kwotach, aby dać spółdzielni możliwość zebrania większych poważniejszych

kapitałów własnych oraz przy poparciu kredytowym, aby skrócić czas wyczekiwania, mogłyby dać dodatnie rezultaty, jednakże przystępowanie do spółdzielni w istniejących obecnie formach i to na terenie W. M. Gdańska się nie zaleca.

Stacje kopulacyjne ogierów państwowych

na 1931 zostały umieszczone w powiatach województwa pomorskiego w następujących miejscowościach:

Powiat Brodnica: Brodnica p. Filipiński 3 ogiery, Mileszewy p. Łangowski 2 ogiery, Jajkowo: p. Abramowski 1 ogier, Działdowo: Grodkip. Stodolski 3 ogiery, Narzym p. Janowski 3 ogiery, Grudziądz: Białobłoty p. Ossowski 3 ogiery, Dębinięc p. Grzybowski 3 ogiery, Kuntersztyn maj. miasta Grudziądz 3 ogiery, Wydrzno p. Mierzyński 3 ogiery, Lubawa: Czachówki p. Rüdhard 2 ogiery, Gwiżdżyny p. Modrow 2 ogiery, Rynek p. Juściński 3 ogiery, Samplawa Szkoła Rolnicza 3 ogiery.

Wystawa mleczarska w Kopenhadze.

W związku z Międzynarodowym Kongresem mleczarskim w Kopenhadze, który ma się odbyć w czasie od 14 do 17 lipca rb. odbędzie się w Kopenhadze wystawa mleczarska, obejmująca zarówno przemysł mleczarski, jak i przemysły pracujące dla potrzeb mleczarstwa (maszyny, przybory, preparaty).

Wygodne zwiedzanie tej wystawy, jak również i udział w kongresie, ułatwia P. P. „Żegluga Polska”, organizując w czasie od 12 do 19 lipca rb. specjalną wycieczkę na s.s. „Gdynia”. Całkowity koszt wycieczki od 300—500 zł. Paszport zagraniczny niepotrzebny. Wycieczka dojdzie do skutku przy zgłoszeniu się przynajmniej 50 uczestników. Zgłoszenia przyjmuje P. P. Żegluga Polska w Gdyni.

Przykrywanie koni przy robocie

bardzo jest szkodliwym, mianowicie, jeżeli dery są grube, ciężkie i nie przepuszczają powietrza. Przykryć je należy dopiero po albo podczas bardzo ciężkiej pracy albo jeżeli stoją długo na przeciągu albo w bardzo zimnej stajni.

Złe wróżby dla rolnictwa, gdyż krety ryją ziemię.

Rolnicy sygnalizują pojawienie się wielkiej masy kretów. W okolicach pagórkowatych, gdzie stópniat śnieg, krety z niebywałą intensywnością ryją ziemię. Jest to zły znak. Świadczy bowiem o wielorakich niebezpiecznych szkodnikach, jakie rzuciły się na ziemię rolną tej zimy. Wybitni fachowcy rolni nawołują rolników, by w roku bież. specjalnie kretów nie tępieno. Praca ich na polach jest raczej pożyteczna. Jedynie w ogrodach, wyróżniających się bogactwem roślin, kret tegoroczny może być niepożądanym intruzem.

ZE ZEBRAŃ KÓŁEK ROLNICZYCH.

Wonna. Miesięczne zebranie tuż, Kółka Roln. odbyło się 8. 3. r. b., które zagał prezes przy udziale 20 czł. Sekretarz odczytał protokół z 8. 2., który został przyjęty. Następnie p. Prezes wygłosił 2 odczyty: „Wiosenna uprawa roli” i „Parę uwag o siewach wiosennych”. Dalej odbyła się rzeczowa dyskusja i odpowiednie wyjaśnienia. W końcu zebrania zachęcał p. Prezes kółkowiczów do wzięcia udziału w Pow. Zebraniu K. R. P. T. R. 24. III. rb.

Niom. Brzozie. Walne reorganizacyjne zebranie Kółka Roln. odbyło się 1 bm. przy udziale 52 obecnych. Na zebranie to przybył sekretarz Pow. P. T. R. z Nowego Miasta.

Z powodu nieobecności prezesa dokonał otwarcia zebrania w-prezes p. Górczyński z Nielbarka, poczem przystąpiono do wyboru marszałka zebrania, który przeprowadził wybory zarządu Kółka, wyjaśniając członkom niektóre ważniejsze paragrafy statutu i regulaminu Kółka Roln.

Do nowego zarządu weszli pp.: Marchlewski Fr. prezes, Świniarski Wal. w-prezes, Iwicki Robert sekretarz i bibl., Leski Bron. skarbnik.

Jako rewizorów kasy Kółka wybrano Malinowskiego Bol. i Demkowskiego Feliksa. Chorążym wybrano p. Wiśniewskiego Józefa, a podchorążym Patalona Jana i Górczyńskiego Wacława.

Następnie Sekr. Pow. P. T. R. omówił w krótkości działalność P. T. R. i wskazał na korzyści, jakie członkowie Kółka odnoszą z przynależności do Tow. Roln.

Po omówieniu spraw lokalnych i rozdaniu kalendarzy solwował nowy prezes zebranie, zachęcając członków do zgodnej współpracy. Sekr.

Tuszewo. Zebranie Kółka Roln. w dniu 8. 3. bm. przy udziale 22 czł. i kilku gości zagał prezes Przasnyski, podając porządek obrad, zaś Sekr. odczytał protokół. Po odczytaniu komunikatów przez Prezesa nastąpił odczyt z „Kłósów” p. t. „Powiększajcie obszary zielonek”, poczem wywiązała się ożywiona dyskusja. Następnie prezes w kilku słowach wspominał o zbyt wygórowanej taryfie dla służby gburskiej. W tym celu uchwalono odpowiednią rezolucję. Dalej zebrani poruszyli sprawę niskich cen za płody rolne w stosunku do drogiej artykułów przemysłowych. Wobec tego domagają się 1. aby Centrala P. T. R. stanowczo się domagała obniżenia taryfy kolejowej, 2. wyrównania cen produktów przemysłowych do produktów rolnych, 3. aby niektóre artykuły, np. cukier, sól i t. p. zostały zwolnione od akcyzy, aby obniżono takse na drzewo opałowe przynajmniej o 50 proc., 4. obniżenie opłaty kas chorych i ubezpieczalni krajowej. Dalej omawiano, iż przy ściąganiu podatku komunalnego ub. r. pobierano aż 2 proc. za zwłokę i ogromnie wygórowane koszty egzekucyjne, co powinno być w przyszłości stanowczo zaniechane. Przy omawianiu ściągania kar za żmudy szkolne wypowiedziano się za utrzymaniem dawnej ustawy, która przewiduje ściąganie kar drogą administracyjną, a nie sądową. Następnie postanowiono zwrócić się do P. T. R., by Centrala poczyniła odpowiednie kroki o obniżenie renty na 18 $\frac{3}{4}$ proc. Państw. Banku Rolnego ciążącej na gospodarstwach osadniczych. Inne Kółka powinny tak samo protestować. Sekr.

Z Walnego Zebrania Tow. Pszczelarzy.

Lubawa. Dn. 8 bm. odbyło się na salce parafj. Walne Zebranie Tow. Pszczelarzy na Lubawę i okolicę. Na zebranie stawiło się 17 członków. Z powodu nieobecności prezesa i wiceprezesa zagał zebranie sekretarz Tow., poczem zdał sprawozdanie roczne, z którego wynikało, że Tow. liczyło w roku ub. 26 czł., z czego opłaciło składkę 25 (za I półrocze 1930). Zebrań odbyło 4 przy udziale 50 proc. członków. W roku sprawozdawczym dokonano 2 razy zwiedzenia pasiek i to u w-prezesa prof. Grabowskiego i pasiekę Semin. Naucz. Wszyscy członkowie otrzymują organ Pow. Zw. Tow. Pszcz., „Pasiękę Pomorską”. W ciągu roku odwiedził nasze Tow. sekretarz P. Z. T. P. p. Dr. Ulatowski, wygłaszając referat „Pasięka w czerwcu”. Na zebraniach wygłoszone zostały 2 referaty, poczem ograniczono się do omówienia tematów, żywo obchodzących pszczelarzy. Na jednym ze zebrań zademonstrowano wlepienie węzy sztucznej prostym sposobem, a poczem przeprowadzono różne doświadczenia. Tow. sprowadziło w ciągu roku kilka kg. węzy sztucznej. Wystarano się o 250 zł. subwencji na zakup typowych narzędzi pszczelarskich dla Tow. Kasa poza zaspokojeniem półrocznej składki została pusta.

Po półgodzinnej przerwie, gdy reszta członków zarządu się nie stawiła, przystąpiono do wyboru nowego Zarządu. Marszałkiem zebrania został p. Tułodziecki. Prezesem wybrano jednogłośnie prof. Grabowskiego, w-prezesem prezesa Lubawskiego Kółka Roln. p. Szczepana Tułodzieckiego, sekretarzem Sekr. PTR. p. Kołodziejskiego, skarbnikiem p. Józefa Krancwicza, wszyscy z Lubawy. Następnie prezes p. prof. Grabowski wygłosił wykład o robotach bartnika w marcu. Dyskusję ograniczono z powodu ogłoszonego na godz. 16 zebrania Kółka Roln. Uchwalono zakupić wspólną wirówkę do miodu i prasę do wyrabiania węzy. Dalej ściągnięto składki od obecnych członków. Po omówieniu spraw bieżących zebranie zamknięto.

Następne zebranie odbędzie się w niedzielę 12 kwietnia rb. punktualnie o godz. 15. Na zebranie to zaprasza się wszystkich członków i gości. Porządek zebrania będzie bardzo obszerny i ciekawy. Sekr.

ZEBRANIA KÓŁEK ROLNICZYCH

w dniu 22 marca 1931 r.

Zielkowo o godz. 15. O liczne przybycie uprasza się.

Samplawa o godz. 4 po poł. w Targowisku w lokalu szkoły powszechnej.